

องค์ความรู้

ภาษิตฉบับธรรม

โดยสถาบันงานราษฎร์ทศวรรษ

เท่า กับ เสมอ

คำว่า เท่า กับ เสมอ เป็นคำวิเศษณ์ที่มีความหมายใกล้เคียงกัน และบางครั้งใช้แทนกันได้ พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ อธิบายความหมายไว้ว่า เท่า หมายถึง เสมออีก เช่น สูงเท่ากัน หมายถึง ถึง เช่น ตราบเท่า หมายถึง ทัน เช่น รู้เท่า และยังหมายถึง แ่, เพียง, เช่น สูงเท่าใด เก่งเท่าไหน ตัวเท่านี้

ส่วนคำว่า เสมอ หมายถึง เท่ากัน, พอ ๆ กัน, เหมือนกัน, เช่น กรรมการตัดสินให้เสมอกัน ไม่มีใครแพ้ใครชนะ และ เสมอ ยังหมายถึง เพียง, แ่, เช่น ราคาของ ๔๐,๐๐๐ บาท เห็นจะซื้อไม่ไหว เสมอสัก ๓๐,๐๐๐ บาท ก็พอจะสู้ได้

คำว่า เท่า กับ เสมอ ยังนำไปใช้ประกอบกับคำอื่น เช่นคำว่า เท่าตัว แปลว่า มีขนาดเท่าตัวจริง เช่น หล่อรูปเท่าตัว, มีจำนวนหรือขนาดเพิ่มขึ้นเท่าจำนวนหรือขนาดเดิม เช่น แป้งฟูขึ้นอีกเท่าตัว ราคาสินค้าขึ้นอีกเท่าตัว คำว่า เท่าทุน

หมายถึง เสมอตัว, ไม่ได้ไม่เสีย, ไม่ได้กำไรไม่ขาดทุน คำว่า เท่านั้น หมายถึง แ่, เพียงนั้น, ขนาดนั้น, เป็นคำเน้นการแสดงจำนวนจำกัดจำเพาะ คำว่า เท่าเทียม หมายถึง เสมอหน้า, ทัดเทียม คำว่า เท่าใด กับ เท่าไร มีความหมายเหมือนกัน หมายถึง ก็มากน้อย

คำว่า เสมอต้นเสมอปลาย หมายถึง สม่ำเสมอ, คงเส้นคงวา, ไม่เปลี่ยนแปลง โดยคำว่า เสมอต้นเสมอปลาย นี้มักใช้ในทางดี เช่น แม้เขาจะมีอำนาจวาสนา เขาก็ยังไม่เยียมเยียนครูบาอาจารย์เสมอต้นเสมอปลาย คำว่า เสมอตัว หมายถึง ไม่ได้ไม่เสีย, ไม่ขาดทุน, เช่น เขาลงทุนครั้งนี้มีแต่เสมอตัว ไม่มีหวังได้กำไร คำว่า เสมอภาค หมายถึง มีส่วนเท่ากัน, เท่าเทียมกัน, เช่น ในปัจจุบันบุรุษและสตรีมีสิทธิเสมอภาคกัน คำว่า เสมอหน้า หมายถึง ทัวถึงและเท่าเทียมกัน, ทัดเทียม, ไม่โอนเอียงเข้าข้างใดข้างหนึ่ง, เช่น รักลูกเสมอหน้ากัน.

อภิเดช บุญสงค์